Аби почати, а там воно піде — від невдачі до удачі.
Своєрідна розповідь у малюнках про геніальний винахід човна в сиву давнину.

Щира подяка панові Гансу Штрасслю з «Німецького музею» у Мюнхені за його допомогу.

Мабуть, добра сотня тисяч років минула, перш ніж людина вперше зважилася зайти у воду. Це було дуже небезпечним починанням. Вирване з корінням дерево чи в'язка сухих гілок дозволяли відважним першовідкривачам триматись на воді . Але при втраті рівноваги ці перші мореплавці тонули, напевно, у глибокій воді, бо ще не існувало мистецтва плавання, яке ми знаємо сьогодні, — цьому люди навчилися дещо пізніше. Попервах пливли по воді, використовуючи руки або ж обламані гілки. Судноплавство не є винаходом окремих людей чи народів. Човни найвигадливішої форми з'являлися в різні часи на різних континентах, де був доступ до води. Разом із вдосконаленням робочих інструментів конструкції човнів ставали дедалі хитромудрішими. В культурно розвинених народів поступово виникло, власне, суднобудування. Саме цим народам, завдяки досконалості їхніх суден та знанням їхніх моряків, удалося опанувати морську стихію та навчитися використовувати вітер. Морями попливли торгові судна різних націй, і вже навіть малі країни і просто окремі міста, як-от, Венеція, стають багатими й могутніми — багатими завдяки торгівлі, яку вони ведуть, і могутніми через те, що будують величезні флотилії добре озброєних кораблів.

Невпинне вдосконалення суден та збагачення знань з навігації дали змогу здійснювати дослідницькі експедиції та кругосвітні плавання. Цілком нова сторінка в історії судноплавної техніки розпочалася тоді , коли змогли використати силу пари — настала епоха пароплавів.

Тепер судна пересуваються по воді за допомогою моторів або турбін. Раніше паливом для них було вугілля, нині — насамперед, нафта. Зростає використання атомної енергії, завдяки якій судна стають ще швидшими.

Зроблений зі стовбура човен став, так би мовити, батьком сьогоднішніх суден. Дошки, які припасовували з боків (щоб розмістити більше вантажу), згодом перетворилися на обшивку бортів, стаючи дедалі вищими та цільнішими підігнаними. Сам же стовбур із часом перетворився на кіль (кільсон).

Човни зі стовбура дерева існували практично в усіх первісних народів, — принаймні в тих, які населяли території, де росли достатньо великі дерева.

Заглибину у стовбурі, здебільшого, випалювали розпеченими на вогнищі каменями.

Як найдешевший надувний човен завжди можна використати камеру від колеса.

Безалкогольний напій

Однакісний човен з очерету

Бамбукова жердина

Попередниками теперішніх надувних човнів були надуті шкури тварин.

Кавуни

Афганський селянин відправляє кавуни.

шия

ноги

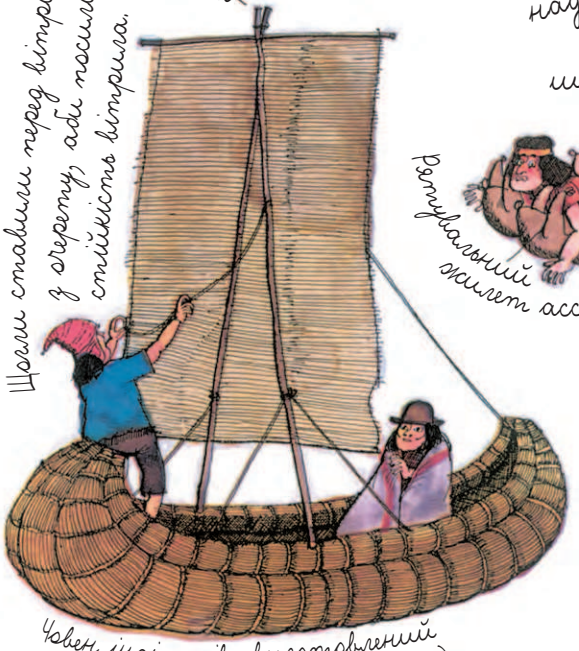
Форми тварин легко вгадуються.

Рятувальний жилет ассиріянців

Щогли ставили перед вітрилом з очерету, аби посилити стійкість вітрила.

Щогла

Човен індіанців, виготовлений з очеретяних в'язок (Мексика)

Цей тип човнів іще й досі використовують ірландські рибалки.

Плетений каркас у вигляді кошика

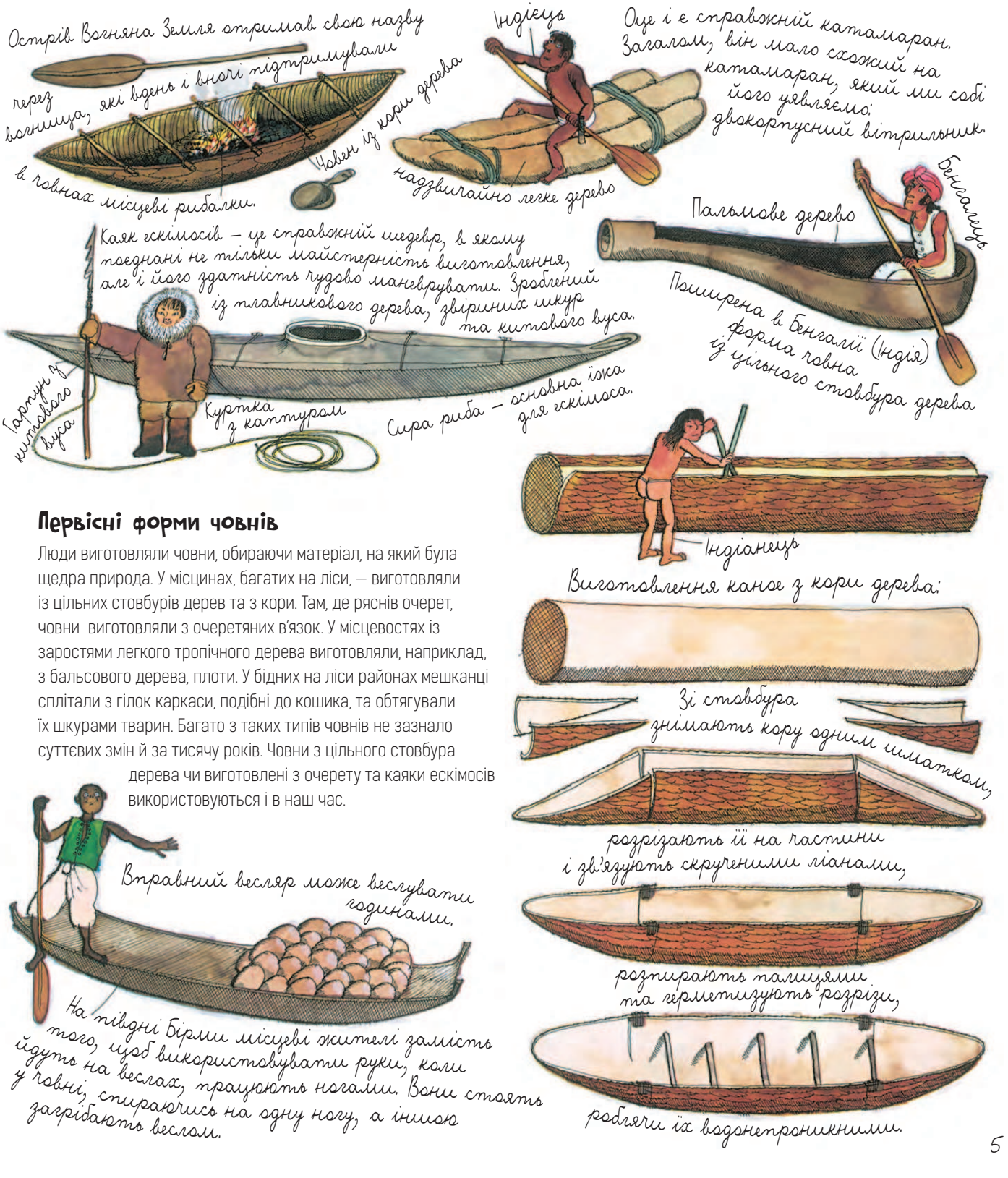
Шкіра

Обтягнутий просмоленим полотном

Давній човен для перевезення товарів річками Євфрат і Тигр

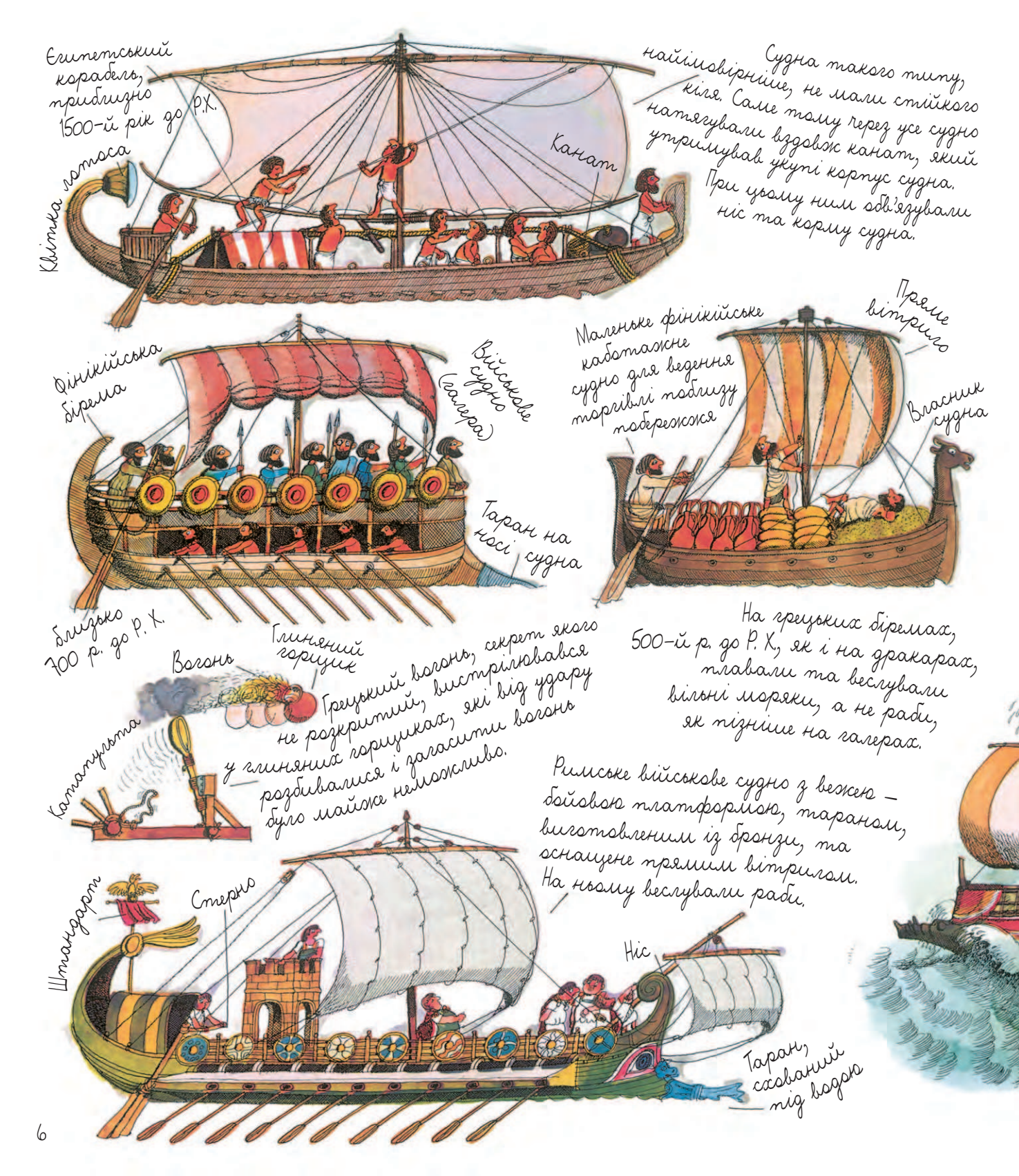

Діаметр 1–10 метрів

Первісні форми човнів

Люди виготовляли човни, обираючи матеріал, на який була щедра природа. У місцинах, багатих на ліси, — виготовляли із цільних стовбурів дерев та з кори. Там, де ряснів очерет, човни виготовляли з очеретяних в'язок. У місцевостях із заростями легкого тропічного дерева виготовляли, наприклад, з бальсового дерева, плоти. У бідних на ліси районах мешканці сплітали з гілок каркаси, подібні до кошика, та обтягували їх шкурами тварин. Багато з таких типів човнів не зазнало суттєвих змін й за тисячу років. Човни з цільного стовбура дерева чи виготовлені з очерету та каяки ескімосів використовуються і в наш час.

Єгипетський корабель, приблизно 1500-й рік до Р.Х.
Квітка лотоса
Канат
Судна такого типу, найімовірніше, не мали стійкого кіля. Саме тому через усе судно натягували вздовж канат, який утримував укупі корпус судна. При цьому ним зв'язували ніс та корму судна.
Маленьке фінікійське каботажне судно для ведення торгівлі поблизу побережжя
Прямий вітрило
Власник судна
Фінікійська бірема
Військове судно (галера)
Таран на носі судна
Близько 700 р. до Р. Х.
На грецьких біремах, 500-й р. до Р. Х., як і на драккарах, плавали та веслували вільні моряки, а не раби, як пізніше на галерах.
Катапульта
Вогонь
Глиняний горщик
Грецький вогонь, секрет якого не розкритий, вистрілювався у глиняних горщиках, які від удару розбивалися і загасити вогонь було майже неможливо.
Римське військове судно з вежею — бойовою платформою, тараном, виготовленим із бронзи, та оснащене прямим вітрилом. На ньому веслували раби.
Штандарт
Стерно
Ніс
Таран, схований під водою

Одіссей та Поліфем

Одіссей та Поліфем — легендарні постаті давньогрецьких міфів. Після багаторічних мандрів Одіссей та його супутники потрапили до лап одноокого велетня Поліфема. Після того як велетень з'їв кількох із них, Одіссей та його товариші вдалися до хитрощів, аби втекти від людожера: напоїли його, і коли той давав хропака — осліпили.

Далі, прив'язавши себе до спин овець, які належали Поліфемові, вибралися з отарою із печери циклопа. Хитромудрий Одіссей, потрапивши у полон до циклопа, назвався «Ніхто». Саме тому, коли на допомогу Поліфемові прийшли інші циклопи, вони були безпорадні: на їхнє запитання «Хто вчинив тобі цю шкоду?» Поліфем волав: «Ніхто!». Так Одіссею та його товаришам вдалося втекти з місця, де жили циклопи-людожери.

